

Motion till riksdagen 2011/12:U233

av **Bodil Ceballos m.fl. (MP)**

Statslöshet och liknande tillstånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att via FN och EU samt nationellt utöva påtryckningar på länder som inte lever upp till sina åtaganden att undvika statslöshet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att via FN och EU samt nationellt utöva påtryckningar på länder som trots medborgarskap diskriminerar medborgare av utländsk härkomst.

Bakgrund

Det finns länder som vare sig ger medborgarskap eller registrerar människor som föds i landet trots att deras släkter har befunnit sig i landet under århundraden. Den som inte är registrerad åtnjuter inga som helst rättigheter. De kan inte gå i skola, kan inte få resedokument, kan inte få läkarvård. Detta strider uppenbarligen mot de mänskliga rättigheterna. I många länders rättighetskataloger utgår de dock från medborgarskap. En person utan medborgarskap, utan status som flykting och utan registrering faller därför helt utanför det internationella skyddssystemet.

Alla personer ska ha grundläggande rättigheter. De statslösa personer som inte skyddas av konventionen om flyktingar skyddas av en annan konvention. Nedan följer ett antal viktiga artiklar i denna.

- ? Definitionen av termen statslös är en person som inte är medborgare i någon stat. Den statslösa personen ska dock följa den stats lagar och regler som den befinner sig i (artikel 1).
- ? Staten ska inte diskriminera personen på grund av ras, religion eller ursprungsland (artikel 3).

Fel! Okänt namn på

- ? De ska ha samma tillgång till basundervisning som nationella medborgare (artikel 22).
- ? De statslösa ska ha samma arbetsvillkor som medborgarna i landet gällande arbetstimmar, semester etc., samma rätt till social säkerhet vid olyckor, mammaledighet, arbetslöshet etc. (artikel 24).
- ? Identitetshandlingar: en stat bör utfärda identitetshandlingar till en statslös person inom sitt område som inte har tillgång till giltiga resedokument (artiklarna 27 och 28).
- ? Utvisning: en statslös ska inte utvisas om det inte handlar om det egna landets säkerhet eller ordning (artikel 31).
- ? Medborgarskap: en stat ska underlätta medborgarskapsprocessen (artikel 32).

Detta är rättigheter som den kurdiska befolkningen i Syrien inte åtnjuter under den nuvarande regimen. Denna situation kan komma att förändras när en ny regim förhoppningsvis inom en snar framtid tar över styret av landet. Att påverka Syrien och andra länder med liknande problematik är en fråga som regeringen bör driva i alla forum.

Det händer dock att människor med utländsk härkomst trots medborgarskap diskrimineras på samma sätt. Så är fallet för t.ex. dominikaner med haitiskt ursprung i Dominikanska republiken.

Under sommaren besökte en grupp dominikanska politiker Sverige. En fråga de ville uppmärksamma sina svenska kollegor på var att en stor grupp människor i landet i princip lever som statslösa, vilket som sagt är något alla FN:s medlemsstater förväntas motverka inom sina gränser.

Enligt den dominikanska konstitutionen ska alla barn som föds på dominikansk mark och/eller de personer som har en dominikansk förälder betraktas som dominikanska medborgare. Detta följs dock inte av dominikanska myndigheter som förvägrar dem födelseattester och id-handlingar. Det medför att de inte kan skrivas in på skolor, få sjukvård eller ta del av andra medborgerliga rättigheter.

Sverige ändrade sin medborgarskapslagstiftning för några år sedan. En viktig fråga vid det tillfället var att undvika att personer skulle födas till statslöshet. Vi ville t.ex. underlätta situationen för barn som kom från länder med ett annat system än vårt och som därför blev utan medborgarskap både i föräldrarnas hemland och här.

Sverige bör använda de möjligheter vi har att påverka länder där statslöshet eller andra liknande tillstånd med därmed kopplad bristande respekt för de mänskliga rättigheterna, genom FN och EU samt nationellt, att finna godtagbara lösningar så att alla människor garanteras grundläggande mänskliga rättigheter. I Dominikanska republikens fall skulle det egentligen bara handla om att leva upp till det egna regelverket.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 29 september 2011

Bodil Ceballos (MP)

Peter Rådberg (MP)

Mehmet Kaplan (MP)

Valter Mutz (MP)